

17. Informacionnye tekhnologii v rabote kafedry: monografiya / A.N. Babenkov, V. S. Blyum, S. D. Bodrunov, i dr.; pod obshch. red. A. G. Stepanova. – St. Petersburg : GUAP, 2014. – 276 s.
18. Hrebina S. V. Organizacionnaya psihologiya obrazovaniya: fenomenologiya i koncepciya razvitiya: monografiya / S. V. Hrebina. – Pyatigorsk: Izd-vo PGLU, 2007. – 288 s.
19. Kraevskij V. V. Povyshenie kvalifikacii pedagoga – chto ehto znachit segodnya / V. V. Kraevskij. – Bijsk: NIC BiGPI, 1996. – 58 s.
20. Gur'ev M. E. Strukturnoobrazuyushchee znachenie celostnogo pedagogicheskogo processa v stanovlenii i razvitii obrazovatel'noj sredy vuza / M. E. Gur'ev // Pedagogicheskaya masterskaya: nauchno-metod. sb. / gl. red. I. V. Romanova. – CHEboksary: CDIP «INet», 2014. – Vip. 2. – S. 9-12.
21. Matros D. SH. Upravlenie kachestvom obrazovaniya na osnove novyh informacionnyh tekhnologij i obrazovatel'nogo monitoringa / D. SH. Matros, D. M. Polev, N. N. Mel'nikova. – Moscow : Ped. obshchestvo Rossii, 2001. – 128 s
22. Klebanova T. S. Osobennosti i opyt vnedreniya informacionnyh tekhnologij v upravlenie kafedroj / T. S. Klebanova, R. N. YAcenko // Ekonomika rozvitku: nauk. zhurn. – 2010. – №1. – S. 100-103.
23. Tugolukova A. Yu. Problemy podgotovki sovremennyh specialistov ehkonomicheskogo profilya / A. Yu. Tugolukova // Pedagogicheskaya masterskaya: nauchno-metod. sb. / gl. red. I. V. Romanova. – CHEboksary : CDIP «INet», 2014. – Vip. 2. – S. 26-27.

Кисленко Д. П. Анализ учебных планов и программ профессиональной подготовки будущих специалистов по охранной деятельности

В статье рассмотрены основные нормативные документы, определяющие организацию учебного процесса профессиональной подготовки будущих специалистов по охранной деятельности. Автором выделены основные компоненты управления качеством профессиональной подготовки будущих специалистов по охранной деятельности в высшем учебном заведении. Проанализировано содержание деятельности университетов, институтов, кафедр по обеспечению качества образовательного процесса. Исследованы общие направления деятельности отдельных кафедр в образовательном процессе, а именно учебную, научно-методическую, научно-исследовательскую, организационно-методическую и воспитательную деятельность. Рассмотрена структура и совокупность административных сотрудников высших учебных заведений, которые влияют на систему обеспечения качества профессиональной подготовки будущих специалистов по охранной деятельности.

Ключевые слова: *высшее учебное заведение, образовательная деятельность, учебный процесс, учебный план, учебная программа дисциплины, учебная нагрузка, профессиональная подготовка, будущие специалисты по охранной деятельности.*

Kyslenko D. P. Analysis of training plans and professional preparation programs for future professional activities

The article deals with the main normative documents defining the organization of the educational process of professional training of future specialists in security activities. The author highlights the main components of quality management of the professional training of future specialists in security activities at a higher educational institution. The content of the activities of universities, institutes, departments concerning the quality of educational process is analyzed. The general directions of activity of separate departments in the educational process, namely, educational, scientific-methodical, scientific-research, organizational-methodical and educational activity are investigated. The structure and set of administrative staff of higher educational institutions that influence the quality assurance system of professional training of future specialists in security activities are considered.

Key words: *higher educational institution, educational activity, educational process, curriculum of discipline, study load, professional training, future specialists in security activities.*

УДК 811.512.161:378.147

Кіндрась І. В.

**ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ВМІНЬ
УСНОГО ТУРЕЦЬКОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

У пропонованій науковій розвідці здійснено спробу дослідження аспектів перевірки та оцінювання рівня сформованості вмінь усного турецького монологічного мовлення здобувачів вищої освіти. Зокрема, визначено критерії та шкалу оцінювання рівня сформованості вмінь усного турецького монологічного мовлення, виділено рівні оволодіння вміннями усного турецького монологічного мовлення та запропоновано вимоги до оцінювання рівня сформованості вмінь усного турецького монологічного мовлення здобувачів вищої освіти. Для перевірки рівня сформованості вмінь усного турецького монологічного мовлення пропонується використовувати такі критерії: тематичність, розгорнутість, цілеспрямованість, організованість, довільність, послідовність і логічність. Для оцінювання вмінь усного турецького монологічного мовлення за цими критеріями запропоновано вимоги та 50-ти бальну шкалу оцінювання.

Ключові слова: *турецька мова, монологічне мовлення, здобувачі вищої освіти, критерії оцінювання, шкала оцінювання, вимоги до оцінювання.*

Оволодіння іноземною мовою (далі ІМ) у системі вищої освіти стає все актуальнішим у сучасному суспільстві, оскільки Україна підтримує широкі зв'язки з багатьма країнами світу, збільшується кількість

підприємств, які працюють із закордонними партнерами, в Україні відбуваються динамічні перетворення в політичному, соціально-економічному і культурному житті. Зростає потреба суспільства в людях, котрі володіють турецькою мовою (далі ТМ) не лише як засобом спілкування, а й як засобом професійної взаємодії. Усі ці фактори значно вплинули на зацікавленість молоді до опанування ТМ та на підхід до навчання цієї ІМ як навчального предмета.

Загальновідомо, що мета навчання будь-якої ІМ полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти (далі ЗВО) іншомовної комунікативної компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності, яка забезпечувала б їхні комунікативні потреби. Одним із найважливіших аспектів формування іншомовної комунікативної компетентності є формування усномовленнєвої компетентності та оволодіння її важливою складовою частиною – монологічним мовленням (далі ММ). Зважаючи на це, навчання усного турецького монологічного мовлення (далі УТММ) є одним із основних завдань навчання в системі вищої освіти. Оцінювання результатів навчання є важливою складовою частиною системи навчання ІМ, метою якої є визначення та оцінювання рівня сформованості навичок та вмінь ЗВО. Успішна реалізація оцінювання впливає на ефективність всього процесу навчання. Тому оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ є особливо важливими як для викладача, так і для студента. Адже від об'єктивного оцінювання залежить рівень навченості ЗВО, а отже, і рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності в цілому.

Слід зазначити, що в методиці навчання ІМ створено всі необхідні передумови для успішного здійснення підсумкового результативного оцінювання рівня сформованості вмінь ММ: існують зразки контрольних завдань, за аналогією з якими викладач може розробляти свої, добираючи відповідні мовні та мовленнєві матеріали, але цього недостатньо для того, щоб забезпечити оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ, оскільки підсумковий контроль включає лише вимірювання і оцінювання кінцевих результатів і не може повністю гарантувати досягнення цілей навчання. Це пояснюється тим, що кінцева відповідь неоднозначно пов'язана із змістом діяльності, яка привела до цієї відповіді. Правильна відповідь може бути отримана раціональним і нераціональним методами. Тому необхідно мати проміжні, постійні відомості про процес оволодіння діяльністю. Таким вимогам відповідає поопераційний контроль, який дає викладачу відомості про правильність навчальних дій протягом усього процесу навчання монологічного мовлення. Отже, метою оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ у ЗВО вважаємо перевірку рівня сформованості вмінь ЗВО передавати в усній формі зміст прочитаного або прослуханого тексту та вміння будувати власне монологічне висловлювання (далі МВ) на основі відомого тексту або власних знань у межах вивченого мовного та мовленнєвого матеріалу. Об'єктом оцінювання вмінь УТММ є рівень їх сформованості.

За мету цієї статті приймаємо визначення критеріїв і шкали оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ, визначення рівнів оволодіння вміннями УТММ та вимог до оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ, оскільки від об'єктивного оцінювання залежить рівень навченості ЗВО, ефективність навчального процесу та якість підготовки фахівців.

Аналіз методичної літератури показав, що кожен науковець, досліджуючи проблеми оцінювання рівня сформованості вмінь ММ, пропонує власний підхід.

Так, О. Парнюгін, який досліджував питання контролю усного іншомовного спілкування ЗВО, вважав, що досягнення високого рівня усномовленнєвої компетентності студента можливе лише за умов удосконалення граматичної, лексичної та фонетичної правильності; швидкості висловлювання; насиченості мовними засобами; адекватному вибору мовних одиниць відповідно до комунікативного наміру мовця [5, с. 12].

Досліджуючи питання тестування рівня сформованості усномовленнєвої компетентності майбутніх учителів, О. Українська пропонує оцінювати вміння говоріння, конкретизовані відповідно до типових ситуацій використання ІМ; аргументацію висловлювання та відповідність висловлювання комунікативній ситуації [7, с. 82].

О. Устименко вважає, що МВ доцільно оцінювати з урахуванням таких критеріїв: відповідність висловлювання темі (ситуації), обраному типу монологу й досягнення комунікативної мети (вирішення комунікативного завдання); обсяг висловлювання; темп висловлювання; комбінування різних мовленнєвих зразків; ступінь зв'язності, логічності, аргументованості висловлювання; структурно-композиційна завершеність висловлювання; наявність елементів творчості у висловлюванні; фонетична, лексична, граматична й стилістична правильність мовлення в монологічній формі [8, с. 12].

На думку Н. Богуславської, для оцінювання вмінь ММ слід використовувати такі основні критерії: граматична правильність, послідовність викладу думок та аргументація думок з апелюванням до різних джерел [3, с. 231].

Турецькі методисти вважають, що критеріями оцінювання усного мовлення повинні бути: вимова (Telaffuz); потік мовлення (Konuşmanın akışı); використання лексики відповідно до теми висловлювання (Konuya göre elime seçimi) та правильне використання граматичних структур (Gramatik yapıların kullanımı) [9, с. 25; 10, с. 97; 11, с. 19; 12, с. 51].

Отже, і вітчизняні, і турецькі дослідники зазначають, що, оцінюючи рівень сформованості вмінь ММ, необхідно оцінювати граматичні, лексичні, фонетичні навички ММ, його відповідність комунікативній ситуації та темп висловлювання.

Проаналізувавши критерії оцінювання, запропоновані авторитетними науковцями, вважаємо, що для перевірки рівня сформованості вмінь УТММ найбільш релевантними є критерії, які впливають з психо-

логічних характеристик породження ММ: *тематичність, розгорнутість, цілеспрямованість, організованість, довільність, послідовність і логічність*.

Тематичність висловлювання – це критерій, за яким оцінюється відповідність МВ студента темі (ситуації), обраному типу монологу й досягнення комунікативної мети (вирішення комунікативного завдання) [8, с. 12].

Деякі дослідники під тематичністю розуміють співвідношення фраз, що стосуються теми висловлювання з урахуванням загальної кількості фраз [1, с. 138].

Нас цікавить саме аспект відповідності висловлювання темі (ситуації), тобто наскільки зміст розкриває задану тему.

Розгорнутість – критерій, за яким оцінюється дотримання логіко-часової послідовності викладу подій, висловлення свого про них, деталізація думки.

За критерієм **цілеспрямованості** оцінюються вміння ЗВО реалізовувати комунікативний намір (далі КН) відповідно до умов спілкування та комунікативних завдань. Цілеспрямованість передбачає такі вміння: визначати КН відповідно до ситуації спілкування; намічати структуру та шляхи реалізації КН; здійснювати висловлювання відповідно до КН; модифікувати висловлювання відповідно до ситуації спілкування [2, с. 14].

Наступний критерій оцінювання ММ – це **довільність**, яка передбачає вибір композиційно-мовленнєвої форми реалізації КН. Іншими словами, це вміння мовця використовувати найдоцільніші для певної ситуації лексичні та граматичні засоби, які найточніше передають задум [1, с. 139].

За критерієм довільності оцінюються вміння ЗВО оформляти комунікативні плани адекватними мовленнєвими засобами та вміння реалізовувати ці комунікативні плани за допомогою відповідних мовленнєвих засобів [1, с. 139].

Говорячи про **організованість**, необхідно зазначити, що за цим критерієм оцінюються вміннями ЗВО правильно планувати МВ, визначати його комунікативну мету; підпорядковувати окремі частини МВ загальній меті [1, с. 140]. Організованість МВ передбачає наявність композиційних складових монологу: вступу, основної частини та висновку, а також їх послідовним викладом.

Організованість висловлювання виявляється також у композиційно-змістовій єдності МВ, що досягається за рахунок вживання засобів міжфразового зв'язку [6, с. 213].

Послідовність і логічність – критерій, який дає змогу оцінити наскільки студент послідовний у своєму висловлюванні та наскільки логічно його продукує.

Останні два критерії – «послідовність та логічність» і «організованість» ми вирішили об'єднати, оскільки ці критерії відповідають за композиційно-змістову єдність МВ. Отже, останнім критерієм є **композиційно-змістова єдність**.

Для того, щоб оцінювання МВ було ефективним та об'єктивним, вважаємо за необхідне визначити кількість балів для кожного з критеріїв оцінювання.

Переглянувши численні джерела вітчизняних і зарубіжних дослідників, проаналізувавши критерії та шкали оцінювання, описані в ЗЄР [4, с. 41], ми дійшли висновку, що не існує однозначної думки щодо системи оцінювання.

Тому ми пропонуємо використовувати такий підхід до оцінювання УТММ відповідно до запропонованих нами критеріїв оцінювання. ЗВО може отримати максимум 50 балів, якщо його висловлювання відповідає всім вимогам обраних нами критеріїв. За МВ, яке відповідає кожному критерію, можна отримати 10 балів.

Відповідно до визначених критеріїв та кількості балів виділяємо такі рівні оволодіння УТММ: високий (10 балів); достатній (8–9 балів); середній (7–5 балів) та низький (4 і менше балів).

Визначивши критерії оцінювання та рівні оволодіння УТММ, перейдемо до розгляду вимог до оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ.

Таблиця 1

Вимоги до оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ

Рівень та бал	Характеристика рівня сформованості вмінь УТММ (відповідно до критеріїв оцінювання)
Високий рівень (10 балів)	ЗВО продукує послідовне, оригінальне за змістом, зв'язне МВ текстового рівня з певною комунікативною метою; точно й чітко висловлює свою думку та аргументує її. Продуковане МВ характеризується логічною та стилістичною довершеністю, багатством лексичного запасу, граматичною правильністю, відповідністю темі й комунікативній меті, повнотою та вичерпністю висвітлення теми.
Достатній рівень (8–9 балів)	ЗВО правильно відтворює (переказує) мікромонолог за зразком, розкриваючи його загальний зміст і головну думку, використовуючи при цьому доцільні для певної комунікативної ситуації лексичні та граматичні засоби, які передають задум, проте припускається лексичних неточностей, мовних помилок. У репродукованому МВ наявні зачин, основна частина та кінцівка.
Середній рівень (5–7 балів)	ЗВО відтворює за зразком досить зв'язний мікромонолог, проте розкриває тему частково, бажано повніше й ґрунтовніше. Послідовність викладу недосконала. ЗВО бракує лексичного запасу для продукування МВ, наявні мовні (лексичні, граматичні) помилки.
Низький рівень (4 і менше балів)	МВ фрагментарне. ЗВО демонструє розуміння теми, яка розкривається частково; продукує не пов'язані між собою окремі фрази, припускаючись мовних (лексичних, граматичних) помилок або демонструє розуміння МВ шляхом схвальної / несхвальної відповіді на запитання. Лексичний запас обмежений і МВ бракує зв'язності й цілісності.

Для оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ доцільно використовувати вимоги, представлені в таблиці 1, в яких враховано зазначені вище критерії та загальна кількість балів, яку можуть отримати ЗВО за відповідність їх МВ цим критеріям.

Отже, визначивши критерії та шкалу оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ, рівні оволодіння вміннями УТММ та запропонувавши вимоги до оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ ЗВО, вперше було здійснено спробу дослідження аспектів перевірки та оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ здобувачів вищої освіти, які вивчають ТМ у ВНЗ України.

Пропоноване дослідження не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми, але розглядає деякі аспекти процесу оцінювання рівня сформованості вмінь УТММ. Перспективою подальшого дослідження є розроблення системи вправ для перевірки рівня сформованості вмінь УТММ у ЗВО, які вивчають ТМ в умовах немовного середовища у ВНЗ України, адже вправи – це той «контролюючий інструментарій», який необхідний викладачу для розв'язання проблеми адекватного оцінювання як одного із резервів підвищення якості навчання УТММ та ТМ у цілому.

Використана література:

1. Асадчих О. В. Методика навчання студентів мовних спеціальностей усного японського монологічного мовлення на початковому етапі : дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / А. О. Василівна ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2007. – 253 с.
2. Асадчих О. В., Смовженко Л. Г. Тестові завдання до курсу «Методика навчання іноземних мов (для студентів-сходознавців)»: Навчально-методичний посіб. для студентів вищих навчальних закладів («Викладач східної мови та літератури»). – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. – 272 с.
3. Богуславская Н. Е. Методика развития речи на уроках русского языка: Кн. для учителя / Н. Е. Богуславская, В. И. Капинос, А. Ю. Купалова и др.; Под ред. Т. А. Ладыженской. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Просвещение, 1991. – 240 с.
4. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – Київ : Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Парнюгин А. С. Контроль в обучении устному иноязычному общению студентов младших курсов языкового вуза (английский язык) : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук : 13.00. 02 – теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки) / А. С. Парнюгин. – Томск, 2007. – 23 с.
6. Петрусевич Ю. А. Контроль та оцінювання англійського монологічного мовлення майбутніх учителів / Ю. А. Петрусевич // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. : Педагогіка та психологія. – 2012. – Вип. 21. – С. 211–219.
7. Українська О. О. Методика тестування рівня сформованості мовленнєвої компетентності майбутніх викладачів у говорінні французькою мовою: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / О. О. Українська. – Київський національний лінгвістичний ун-т. – Київ, 2009. – 300 с.

References:

1. Asadchykh O. V. Metodyka navchannya studentiv movnykh spetsialnostey usnoho yaponskoho monolohichnoho movlennya na pochatkovomu etapi : dys... kand. ped. nauk: 13.00.02 / Asadchykh Oksana Vasylivna ; Kyivskyi natsionalnyi un-t im. Tarasa Shevchenka. – Kyiv, 2007. – 253 s.
2. Asadchykh O. V., Smovzhenko L. H. Testovi zadannya do kursu «Metodyka navchannya inozemnykh mov (dlya studentiv-skhodoznavtsiv)»: Navchalno-metodychnyy posib. dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv (za spets. «Vykladach skhidnoyi movy ta literatury»). – Kyiv : Yydavnychyy dim Dmytra Buraha, 2011. – 272 s.
3. Bohuslavskaya N. E. Metodyka razvityiya rechy na urokakh russkogo yazyka: Kn. dlya uchytelya / N. E. Bohuslavskaya, V. Y. Kapynos, A. Yu. Kupalova y dr.; Pod red. T. A. Ladyzhenskoy. – 2-e yzd., yspr. y dop. – Moscow : Prosveshchenye, 1991. – 240 s.
4. Nikolayeva S. Yu. Zahalnoyevropeyski Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsynyuvannya / Naukovyy redaktor ukrayinskoho vydannya doktor ped. nauk, prof. S. Yu. Nikolayeva. – Kyiv: Lenvit, 2003. – 273 s.
5. Parnyuhyn A. S. Kontrol v obuchenyy ustnomu ynoyazychnomu obshchenyyu studentov mladshykh kursov yazykovoho vuza (anhlyyskyy yazyk) : avtoref. dys. na soyskanye uch. stepeny kand. ped. nauk : 13.00. 02 – teoryya y metodyka obuchenyya y vospytanyua (ynostrannyye yazyky) / Aleksandr Serheevych Parnyuhyn. – Tomsk. – 2007. – 23 s.
6. Petrusевич Yu. A. Kontrol ta otsynyuvannya anhliyskoho monolohichnoho movlennya maybutnikh uchyteliv / Yu. A. Petrusевич // Visnyk Kyivskoho natsionalnoho lnhvistychno universytetu. Ser. : Pedahohika ta psykholohiya. – 2012. – Vyp. 21. – S. 211–219.
7. Ukrayinska O. O. Metodyka testuvannya rivnya sformovanosti movlennyevoyi kompetentnosti maybutnikh vykladachiv u hovorinni frantsuzkoyu movoyu: dys. kand. ped. nauk: 13.00.02 / O. O. Ukrayinska. – Kyivskyi natsionalnyi lnhvistychnyy un-t. – Kyiv, 2009. – 300 s.

Киндрась И. В. Оценивание уровня сформированности умений устной турецкой монологической речи соискателей высшего образования

В предлагаемой научной разведке предпринята попытка исследования аспектов проверки и оценки уровня сформированности умений устной турецкой монологической речи соискателей высшего образования. В частности, определены критерии и шкала оценивания уровня сформированности умений устной турецкой монологической речи, выделены уровни овладения умениями устной турецкой монологической речью, предложены требования к оцениванию уровня сформированности умений устной турецкой монологической речи соискателей высшего образования. Для проверки уровня сформированности умений устной турецкой монологической речи предлагается использовать следующие кри-

тери: тематичність, розвернутість, целеустремленість, організованість, произвольність, послідовність і логичність. Для оцінки уменій усної турецької монологічної мови за цими критеріями запропоновано вимоги і 50-ти балльна шкала оцінювання.

Ключевые слова: турецький мовний матеріал, монологічна мова, вища освіта, критерії оцінювання, шкала оцінювання, вимоги до оцінювання.

Kindras I. V. Evaluation of the level of students' skills of producing oral Turkish monological statements

The proposed scientific research attempted to study the aspects of control and evaluation the level of students' skills of producing oral Turkish monological statements. In particular, the criteria and scale of evaluation of the level of students' skills of producing oral Turkish monological statements were described, the levels of formed skills of oral Turkish monologue speech were proposed, and the requirements for assessing the level of formation of the student' abilities of producing oral Turkish monological statements were determined. In order to control the level of students' skills of producing oral Turkish monological statement, it is proposed to use the following criteria: correspondence with the subject, completeness, purposefulness, organization, arbitrariness, consistency and logic. In order to evaluate the content of the oral Turkish monological statements according to these criteria the 50-point scale of the evaluation are proposed.

Key words: Turkish language, monological statements, higher education, assessment criteria, scale of assessment, requirements for evaluation.

УДК 371.31

Кічула М. Я., Саварин Т. В.

НАВЧАННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: КРЕАТИВНИЙ АСПЕКТ

Метою дослідження є створення та реалізація педагогічних умов навчання медичної термінології, які сприяють формуванню професійних навичок майбутніх лікарів крізь призму креативного аспекту. Під час експерименту використовувалися такі методи: теоретичний аналіз діагностики; спостереження; метод статистичного аналізу. У експерименті взяли участь студенти медичних та стоматологічних факультетів Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського (загалом понад 500 респондентів). Контрольні та експериментальні групи були створені на початку експерименту. Традиційний підхід до навчання студентів-медиків практикувався в контрольній групі; в експериментальній групі було запроваджено підхід до модернізації навчального процесу в медичному університеті, який базується на креативному аспекті. Результати експериментальних робіт показали, що індивідуалізація навчального процесу є найважливішим компонентом формування та розвитку професійних якостей студентів-медиків.

Ключові слова: креативний аспект, професійні якості, студенти-медики, творча діяльність, розвиток, професійна готовність, медична термінологія, дослідно-експериментальна робота.

Латинська і старогрецька мови продовжують жити в термінології всіх наук і, насамперед, у медичній, яка нараховує понад 100 тис. термінів. Знання стародавніх мов допомагає свідомо розуміти мову як систему, інтерпретувати основні індоєвропейські мовні категорії, краще орієнтуватися в загальнолінгвістичних проблемах. В історії європейської світової культури роль латинської мови як мови народу великої і багатой культурної традиції винятково важлива. Загальнолінгвістичне і загальнокультурне значення латинської мови робить її вивчення органічним елементом філологічної освіти.

Медична наукова термінологія в процесі утворення завжди синхронізувалася з розвитком самої медицини. Нові назви хвороб, явищ, лікарських засобів вимагають нових термінів, які впродовж багатьох віків утворюються на основі латинсько-грецької лексики. Отож, як мова міжнародної наукової термінології, латинська мова не втратила свого значення і сьогодні.

Наукова термінологія відображає певні поняття в системі найменувань, які застосовуються в конкретній науці. У цьому полягає її вагомий значення для будь-якої галузі знань, зокрема для медицини. Багатогранність медичної науки породжує велику кількість термінів і вимагає орфографічної грамотності. З огляду на те, що саме терміносистеми складають основу професійної підготовки лікаря, метою курсу латинської мови в медичному виші є його термінологічна спрямованість. Термінологічна підготовка фахівців-медиків спрямована не лише на розвиток умінь розуміння термінів, а й грамотне використання їх у практичній і науковій діяльності.

Щоб сформувати в студентів-медиків бажані професійні якості, залучено студентів до спеціально організованої творчої діяльності, а для визначення рівня термінологічної підготовки майбутніх лікарів нами проведено експериментальне дослідження

В експерименті брали участь студентські групи медичного (спеціальність 222 «Медицина») та стоматологічного (спеціальність 221 «Стоматологія») факультетів. На початку нашого експерименту ми визначили контрольну й експериментальну групи. У контрольній групі практикувався традиційний підхід до навчання студентів-медиків; в експериментальній групі був впроваджений запропонований нами підхід до модернізації освітнього процесу в медичному виші.